

'Een vroedvrouw in hart en nieren'
Verloskundige Luce van Bijnen neemt afscheid

Gilze - Eigenlijk wil ze niet in de krant. "Ik heb altijd gewoon mijn werk gedaan en geprobeerd mensen te helpen zoals ikzelf benaderd zou willen worden." Maar na lang aandringen -lezers hebben ook belangstelling voor een 'gewone' vroedvrouw - en na wat puffen en zuchten, stemt Luce van Bijnen dan toch toe. Eind van de maand neemt ze na 15 jaar afscheid als verloskundige van Gilze, Hulten en Molenschot. Drie jaar geleden deed ze dat al in Alphen, Riel, Baarle Nassau en Goirle. Zeker niet omdat ze niet meer zou kunnen of willen. "Ik heb nog maar acht bevallingen te gaan en het liefst zou ik gewoon doorgaan. Maar dat kan nu eenmaal niet. Ik ben 65 jaar en de jeugd moet ook kansen krijgen."

Al 43 jaar zit Luce van Bijnen in het vak. 8 jaar werkte ze als adjunctdirectrice in een kraamkliniek in Rotterdam, 7 jaar was ze fulltime moeder voor haar vier kinderen en 12 jaar was ze docente bij de opleiding voor verpleegkundigen en kraamverzorgsters en nam ze af en toe waar. Toen ze zich in 1981 zelfstandig wilde vestigen, zaten drie verloskundigen 'achter haar aan' om de praktijk over te kunnen doen.

"Een schat van een mens, soms wat chaotisch, maar bij de bevalling is ze er helemaal", zeggen ze in Gilze. "Ze hebben me wel eens vergeleken met dokter van der Ploeg uit Zeg eens AA, die was ook altijd haar sleutels kwijt", zegt ze zelf lachend. Betty Spruyt (37) en Simone Geboers (27), de collega's die de praktijk van haar overnemen, noemen haar 'een vroedvrouw in hart en nieren'. Betty: "Toen ik als verpleegkundige op de verloskamer werkte, keek ik met bewondering naar de manier waarop zij elke keer weer met ontzettend veel enthousiasme een bevalling kon begeleiden. Ze doet dat op zo'n unieke betrokken wijze, dat ik dacht dat is het gewoon. De mensen vinden het ook moeilijk om afscheid van haar te nemen." Om precies te zijn 2199 bevallingen deed ze in die vijftien jaar. Luce: "De medische indicaties die naar het ziekenhuis moesten, tel ik er niet bij. Daar was ik niet de verantwoordelijke. Ik ging wel altijd mee, want ik laat de kraamvrouwen niet in de steek. Door er te zijn kun je het vreemde en angstige wat wegnemen. Ziekenwagens heb ik trouwens ook meteen afgeschaft. Dat is zo klinisch en akelig. Bevallen moet zoveel mogelijk een gewoon en natuurlijk iets zijn."

Dag en nacht klaar staan, altijd vol energie, begeleiden, bemoedigen, geruststellen. Hoe kan iemand dat jarenlang en als 65-jarige nog steeds opbrengen? "Het geeft zoveel voldoening als je zo'n pasgeboren baby in je handen hebt en aan een moeder mag geven, die je al die maanden begeleid hebt. Dat is de kick, daar doe je het voor. Vermoeidheid valt op dat moment helemaal van je af", zegt Luce van Bijnen. Dat ze nog steeds zo energiek is, dat vindt ze geen verdienste. "Dat heb ik van Onze Lieve Heer gekregen. Daarnaast leef ik gezond, rook niet, drink alleen een glas wijn bij feestjes en natuurlijk houdt het werk je jong. Je bent altijd met jonge mensen bezig." Ook een bepaalde feeling voor het omgaan met de patiënten is je gegeven en dat kun je volgens haar niet leren. "De band met de kraamvrouw bouw je tijdens de zwangerschap op en is rond de bevalling een heel intieme. Maar in het kraambed moet het afbouwen al beginnen. Je moet niet willen dat ze afhankelijk van je blijven. Ze moeten het helemaal zelf gaan doen. Het is hun gezinnetje, waar je even binnen bent geweest." De eerste dagen na de bevalling komt ze daarom regelmatig 'binnenwaaien'. "Dat hoeft maar een paar

minuten te duren. Je kijkt naar hechtingen, buik, baby en borstvoeding. Als moeder en kind het samen met de zuster goed doen, dan kan ik mijn taak afbouwen. Als ze me nodig hebben dan ben ik er weer." Afstand nemen leverde haarzelf tot nu toe nooit problemen op. "Voor mij kwam meteen weer het volgende kraambed. Nu wordt dat wat moeilijker. Nu pak ik zo'n baby ook even extra vast en dan denk ik 'een van de laatste'. Ik ben gewoon aan het aftellen."

"Naast de vakkennis die ik heb, werk ik veel vanuit mijn gevoel. Want je kunt dit vak niet zakelijk en afstandelijk uitoefenen. Je moet meegaan met wat de mensen willen, maar ze ook op de realiteit wijzen. Baarkruk of baarschelp, het kan allemaal als ze daarvoor kiezen. Maar de meeste bevallen bij mij nog in bed. Je probeert rust in te bouwen, een bepaalde sfeer te maken. Dan ondergaan ze de pijn wat beter. Ook na 43 jaar moet je dat enthousiasme nog op kunnen brengen. Iedere keer heb je immers te maken met nieuw leven. Daarom moet je ook alert blijven en kan het nooit een routineklus worden. Wordt het dat wel dan ben je geen goede vroedvrouw. Ik probeer dat ook aan mijn opvolgsters over te brengen."

Na 1 juli is het allemaal over. "Tenminste in principe ben ik dan klaar. De praktijk is vanaf dat moment helemaal van Betty en Simone, daar moet ik dan voortaan afblijven. Maar zitten ze een keer echt met de handen in het haar, dan laat ik natuurlijk geen kind in bed schieten." Over de vrije tijd die er aan zit te komen: "Ik krijg mijn dagen wel vol. Ik wil reizen, naar de schouwburg, tekenen en schilderen. En oma zijn is natuurlijk ook een belangrijke taak. Ik zal wel meer bij een kinderwagen blijven staan, denk ik."

Voor een echt afscheid had ze zelf niet gekozen. "Anderen hebben dat voor me geregeld" zegt ze beschuldigend lachend in de richting van haar collega's. "Liefst was ik gewoon gegaan, maar dat past niet in deze tijd." En ineens heel braaf: "Dus heb ik me maar overgegeven en wacht ik rustig af. Tenslotte is het toch een mijlpaal en eigenlijk vind ik het ook wel leuk."

Het afscheid van Luce van Bijnen als verloskundige wordt gevierd op vrijdag 21 juni. Iedereen die haar de hand wil schudden, kan dat tijdens de receptie doen, die van 17.00 uur tot 19.00 uur in Café Restaurant 't Centrum, Steenakkerplein 2 in Gilze gehouden wordt.

Bron/ Marielle van Hezewijk in BN De Stem, juni 1996